

Poradnik na temat zasad naliczania odsetek ustawowych od nienależnie pobranych świadczeń z wykorzystaniem udostępnionego na stronach internetowych „Kalkulatora odsetkowego dla osób zobowiązanych do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń”

Spis treści

I.	Ogólne zasady naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie	2
II.	Szczegółowe zasady obliczania oraz zaokrąglania odsetek należnych od zwracanej kwoty nienależnie pobranych świadczeń	3
III.	Algorytm naliczania odsetek ustawowych za okres od dnia następnego po dniu wydania decyzji	4
IV.	Algorytm naliczania części odsetek z decyzji, przy częściowej wpłacie na poczet nienależnie pobranych świadczeń	5
IV.1	Przykłady.....	5
	Przykład 1. – wyliczenie odsetek przy całkowitej spłacie należności	5
	Przykład 2. – wyliczenie odsetek przy częściowej spłacie należności	6
V.	Skutki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń po terminie, bez uwzględniania pełnej kwoty należnych odsetek	8
VI.	Podstawa prawna	8

I. Ogólne zasady naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie

Jeżeli pobrałeś świadczenie, które się Tobie nie należy, musisz je zwrócić wraz z odsetkami. Zasady naliczania i wysokość odsetek określają przepisy prawa cywilnego. W decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń wyliczone są tylko odsetki za okres do dnia jej wydania włącznie. W decyzji określony jest również termin, w którym należy uregulować należności przypisane do zwrotu, tj. należność główną oraz odsetki na dzień wydania decyzji. Jeżeli nie uregulujesz należności wskazanych w decyzji w wyznaczonym w niej terminie, to musisz zwiększyć wpłacaną po terminie kwotę o dalsze odsetki. Są to odsetki należne za okres od następnego po dniu wydania decyzji do dnia zapłaty włącznie.

Jeżeli zwrócisz nienależnie pobrane świadczenie w kwocie oraz w terminie, który jest wskazany w decyzji, to nie naliczymy Ci dalszych odsetek. (tj. odsetek od następnego dnia po dniu wydania decyzji).

WAŻNE!

Gdy spłacasz należności po terminie wyznaczonym w decyzji, musisz ustalić dalsze odsetki ustawowe.

Jak wyliczyć odsetki

Aby wyliczyć pełną kwotę należnych odsetek skorzystaj z udostępnionego [Kalkulatora odsetkowego nienależnie pobranych świadczeń](#)

Kalkulator umożliwi Ci ustalenie pełnej kwoty odsetek ustawowych za opóźnienie (na wskazany bieżący lub przyszły dzień) przy zapłacie:

- 1 całości nienależnie pobranych świadczeń wynikających z decyzji -
w tym przypadku kalkulator nalicza dalsze odsetki, za okres po wydaniu decyzji i określa (poprzez sumowanie kwoty nienależnie pobranych świadczeń, odsetek z decyzji i dalszych odsetek) łączną kwotę do zapłaty.
- 2 części spłacanych nienależnie pobranych świadczeń (w tej sytuacji musisz dodatkowo wskazać kwotę spłacanej części nienależnie pobranych świadczeń) -
w tym przypadku kalkulator umożliwia ustalenie (w odpowiedniej proporcji):

- 1) podziału odsetek z decyzji przypadających na wskazaną do spłaty kwotę nienależnie pobranych świadczeń,
- 2) dalszych odsetek za opóźnienie od wskazanej do spłaty części nienależnie pobranych świadczeń,
- 3) sumowanie:
 - części nienależnie pobranych świadczeń zadeklarowanej do spłaty,
 - wyliczonej kwoty przypadającej na tę część nienależnie pobranych świadczeń odsetek z decyzji,
 - wyliczonej od zadeklarowanej do spłaty części nienależnie pobranych świadczeń – dalszych odsetek do dnia zapłaty włącznie.

Kwotę należnych odsetek, możesz wyliczyć również bez wsparcia **Kalkulatora odsetkowego nienależnie pobranych świadczeń**.

Aby wyliczyć samodzielnie odsetki ustawowe musisz uwzględnić poniższe zasady.

II. Szczegółowe zasady obliczania oraz zaokrąglania odsetek należnych od zwracanej kwoty nienależnie pobranych świadczeń

Aby wyliczyć kwotę dalszych odsetek (za okres od dnia następującego po dniu wydania decyzji do dnia zapłaty włącznie), musisz:

- ustalić liczbę dni opóźnienia, którą liczymy od następnego dnia po dacie wydania decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń do dnia, w którym zwrócisz nienależne świadczenie włącznie,
- ustalić obowiązującą za poszczególne okresy opóźnienia (od – do) stopę procentową odsetek,
- określić wysokość spłacanej kwoty nienależnie pobranych świadczeń (całość, część),
- określić datę zapłaty (bieżący lub przyszły dzień).

Wyliczoną kwotę odsetek z dokładnością do 4 miejsc po przecinku, zaokrąglaj zgodnie z zasadą matematyczną do grosza do dwóch miejsc po przecinku. Końcówkę (trzecią i czwartą cyfrę po przecinku) wyliczonej kwoty poniżej 50 groszy pomiń.

Przykład:

Gdy wyliczone odsetki wyniosą 7,1144 zł lub 7,1149 zł, to po zaokrągleniu będzie to kwota 7,11 zł.

Natomiast końcówkę (trzecią i czwartą cyfrę po przecinku) wyliczonej kwoty, gdy jest równa lub wyższa od 50 groszy zaokrąglij w górę.

Przykład:

Gdy wyliczone odsetki wyniosą 7,1150 zł lub 7,1157 zł, wówczas po zaokrągleniu będzie to kwota 7,12 zł.

WAŻNE!

Stopa procentowa odsetek może się zmieniać. Gdy za okres opóźnienia obowiązuje więcej niż jedna stopa procentowa, odsetki należy obliczać odrębnie dla każdej obowiązującej stopy procentowej, za okres jej obowiązywania. Kwoty odsetek z każdego wyliczenia dla okresów obowiązywania kolejnych stóp procentowych z dokładnością do 4 miejsc po przecinku, są sumowane. Następnie ich suma jest zaokrąglana do 0,01 zł, według ogólnej zasady matematycznej.

[Zestawienie wysokości obowiązujących stóp procentowych odsetek ustawowych](#)

III. Algorytm naliczania odsetek ustawowych za okres od dnia następnego po dniu wydania decyzji

Dalsze odsetki, tj. za okres od dnia następnego po dniu wydania decyzji do dnia zapłaty włącznie, obliczysz za pomocą wzoru:

$$KO = \frac{KN \times LDZ \times SPOU}{365 \times 100}$$

KO – kwota dalszych odsetek;

KN – kwota wpłaty przeznaczona na poczet nienależnie pobranego świadczenia

LDZ – liczba dni opóźnienia (liczona od następnego dnia po dniu wydania decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń do dnia zapłaty włącznie (na poczet kwoty z KN)

SPOU – obowiązująca w okresie zawartym w LDZ stopa procentowa odsetek.

Wyliczoną kwotę dalszych odsetek (KO):

- zaokrąglij,
- dodaj do kwot wynikających z decyzji (zarówno kwoty nienależnie pobranych świadczeń, jak i wyliczonych na dzień jej wydania odsetek),
- zapłać w dniu zapłaty (przyjętym w LDZ).

WAŻNE!

Wykorzystuj wzór każdorazowo do wyliczania odsetek w sytuacji, gdy za okres opóźnienia obowiązuje więcej niż jedna stopa procentowa odsetek.

IV. Algorytm naliczania części odsetek z decyzji, przy częściowej wpłacie na poczet nienależnie pobranych świadczeń

$$\text{COZD} = \frac{\text{kcw} \times \text{ozd}}{\text{Knpś}}$$

COZD – część odsetek z decyzji

kcw – kwota części wpłaty

ozd – odsetki z decyzji

knpś – kwota nienależnie pobranego świadczenia

IV.1 Przykłady

Przykład 1. – wyliczenie odsetek przy całkowitej spłacie należności

Zastosuj algorytm przedstawiony w pkt. II

Data wydania decyzji - 17.12.2012 r.

Kwota należności głównej z decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń – 2.000 zł

Odsetki na dzień wydania decyzji – 37,20 zł

Data zapłaty - 30.01.2013 r. (bieżący lub przyszły dzień)

Liczba dni zwłoki – 44 (od 18.12.2012 r. do 30.01.2013 r.)

Wysokość stopy procentowej – 13 %

Odsetki na dzień dokonania wpłaty – 31,34 zł

- a) **Wyliczenie odsetek** od następnego dnia po dniu wydania decyzji do dnia zapłaty włącznie:

$$KO = \frac{2000 \times 44 \times 13}{365 \times 100} = \frac{11440}{365} = 31,3424 = \mathbf{31,34}$$

- b) **Pełna kwota odsetek do zapłaty** (suma odsetek na dzień wydania decyzji i odsetki od następnego dnia po dniu wydania decyzji do dnia zapłaty włącznie):

$$37,20 \text{ zł} + 31,34 \text{ zł} = \mathbf{68,54 \text{ zł}}$$

- c) **Łączna kwota do zapłaty**, pokrywająca całość zobowiązania z tytułu nienależnie pobranych świadczeń

$$2000 \text{ zł} + 68,54 \text{ zł} = 2068,54 \text{ zł}$$

Przykład 2. – wyliczenie odsetek przy częściowej spłacie należności

Zastosuj algorytm podany w pkt. III

Data wydania decyzji – 10.12.2012 r.

Kwota należności głównej z decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń – 1.000 zł

Odsetki na dzień wydania decyzji – 24,60 zł

Przyjęta data zapłaty – 06.02.2013 r.

Deklarowana kwota częściowej wpłaty – 500 zł

Liczba dni zwłoki – 58 (od 11.12.2012 r. do 06.02.2013 r.)

Wysokość stopy procentowej – 13 %

- a) **Wyliczenie kwoty części odsetek z decyzji**, przypadających na częściową wpłatę na poczet należności głównej z decyzji:

$$\text{COZD} = \frac{500 \times 24,60}{1000} = \frac{5 \times 24,60}{10} = \frac{123}{10} = \mathbf{12,30}$$

- b) **Wyliczenie dalszych odsetek od częściowej wpłaty (KO)**, za okres od następnego dnia po dniu wydania decyzji do dnia zapłaty włącznie:

$$\text{KO} = \frac{500 \times 58 \times 13}{365 \times 100} = \frac{3770}{365} = 10,3287 = \mathbf{10,33}$$

- c) **Pełna kwota odsetek do zapłaty od zadeklarowanej kwoty częściowej wpłaty** (suma wyliczonej kwoty części odsetek z decyzji, przypadających na częściową wpłatę na poczet należności i odsetek wyliczonych od częściowej wpłaty, za okres od następnego dnia po dacie wydania decyzji do dnia dokonania wpłaty włącznie)

$$12,30 \text{ zł} + 10,33 \text{ zł} = \mathbf{22,63 \text{ zł}}$$

- d) **Łączna kwota do zapłaty**

$$500 \text{ zł} + 22,63 \text{ zł} = 522,63 \text{ zł}$$

V. Skutki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń po terminie, bez uwzględniania pełnej kwoty należnych odsetek

Jeżeli zwrócisz nam nienależnie pobrane świadczenia po terminie wskazanym w decyzji o ich zwrocie, to musisz doliczyć do należności głównej i odsetek z decyzji, pełną kwotę należnych odsetek do dnia zapłaty włącznie.

Jeżeli Twoja wpłata jest po terminie i nie pokrywa w całości nienależnie pobranych świadczeń, rozliczymy ją proporcjonalnie na poczet:

- kwoty nienależnie pobranych świadczeń,
- kwoty odsetek w stosunku, w jakim w dniu wpłaty pozostaje kwota nienależnie pobranych świadczeń do kwoty odsetek.

Oznacza to, że jeżeli wpłacisz niższą kwotę (np. bez odsetek wyliczonych do dnia zapłaty włącznie), to rozliczymy ją zarówno na nienależnie pobrane świadczenia (pokrywając zatem część tych świadczeń), jak i na odsetki (określone w decyzji oraz za okres do dnia zapłaty włącznie). Do zapłaty będziesz mieć nadal niepokrytą część nienależnie pobranych świadczeń, od której będą należne odsetki do dnia zapłaty włącznie (określone w decyzji oraz za okres od następnego dnia po dniu jej wydania do dnia zapłaty włącznie).

VI. Podstawa prawna

- 1) Art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009 z późn. zm.)